

Holder de bolder een Kerkuil op zolder

De Kerkuil is terug van lang weggeweest. Vele jaren had de soort enorm te lijden van vergiftiging, bejaging, strenge winters en het in hoog tempo verdwijnen van geschikte nestgelegenheid. Traditioneel gebruiken kerkuilen gebouwen om in te broeden, vrijwel nooit kiezen ze daarvoor een holle boom, zoals de Bosuil. Van oudsher kwamen er overal in gebouwen en schuren wel openingen voor in gevels en in deuren en ramen.

Modernisering

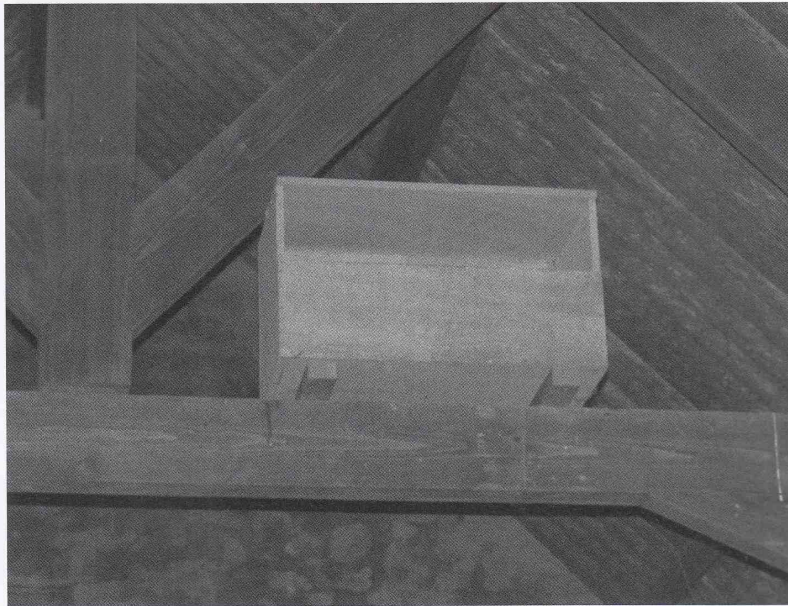
Maar met het oprukken van de modernisering in de landbouw en veeteelt zie je dat veel traditionele schuren worden herbouwd of verbouwd tot vrijwel

hermetisch afgesloten ruimtes. Openingen in kopgevels, de zogenaamde uleborden, worden dichtgemaakt en dakbedekkingen zijn tegenwoordig van gegalvaniseerd plaatstaal in

Kerkuil

Foto: Ronald van Jeveren

Kerkuilkast

Foto: Ronald van Jeveren

plaats van ouderwetse dakpannen, waarvan er nog weleens een verschoof of kapot hagelde. Dat was ook de reden dat er zo'n 30 jaar geleden een landelijke kerkuilwerkgroep werd opgericht, met het doel om de belabberd lage kerkuilenstand in ons land te inventariseren en door gerichte maatregelen weer uit het dal te helpen. Een netwerk van regiocoördinatoren in het hele land hielp daarbij. In de beginjaren was er amper een handvol broedgevallen in Zuid-Holland, wel kwamen er hier en daar waarnemingen vandaan, maar dat betrof bijna altijd een solitaire uil of helemaal geen Kerkuil, maar een Bosuil. Mede door het ondersteunen van lokale werkgroepen en het actief ophangen van nestkasten bij boeren en in geschikte gebouwen is de stand van de Kerkuil weer op een stabiel niveau gebracht, maar het scheelt ook dat strenge winters, zoals we die vroeger kenden, schaars geworden zijn. In 2018 broedden er minimaal 3300 kerkuilen in ons land, om precies te zijn 3364, wat een vooruitgang! Ook de Stichting Natuur- en Vogelwacht Biesbosch draagt haar steentje bij. Niet alleen plaatsten en plaatsen we nog steeds kerkuilkasten, ook ma-

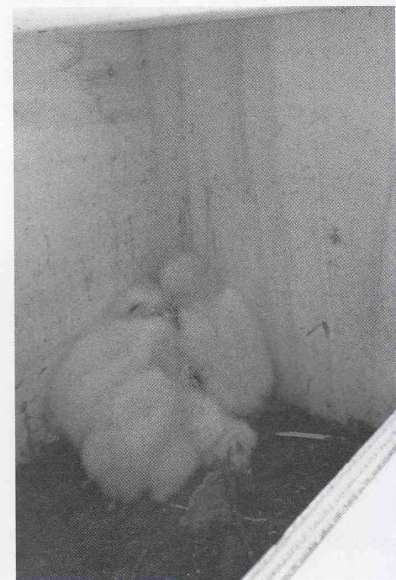
ken we een jaarlijkse ronde langs alle kasten om te kijken of er gebroed wordt en zo niet of er in elk geval een kerkuil gebruik van maakt. Dat laatste is ééenvoudig te controleren door te zoeken naar braakballen of losse veren. Ook de gebouwen van de stichting zijn allemaal van invlieggaten voorzien, zodat een rondzwervende uil er gebruik van kan maken. Tevens hangen er op, in onze ogen, geschikte plaatsen nestkasten. Daarbij moet men niet aan het formaat van een traditioneel kastje denken, nee dit is echt groot, namelijk 75x40x45 centimeter.

Struisvogelpolitiek

En dan denk je aan alle voor de Kerkuil van belang zijnde voorwaarden te hebben voldaan, een mooie kast en een mooie strooisellaag op de bodem in een donker hoekje, ver van alle lawaai. En vervolgens merk je dat er een Kerkuil in een eenpersoon kano is gekropen, die nota bene vlak naast de kast ondersteboven op een container ligt. Maar het kan nog gekker. De schuur waar die mooie kast hangt is opgebouwd uit U-balken met daartegen getimmerde houten latten, met tussen elke lat een kleine ruimte,

zodat de wind er goed doorheen kan blazen. Die wind waait er soms zo goed doorheen dat een lat kan loswaaien en dan is er weer een mooie opening ontstaan waardoor een uil naar binnen kan. Pal naast de kast waaide zo'n lat uit de gevel en wat dacht je; in plaats van in de kast, die 15 centimeter naast de opening hangt te kruipen, ging de Kerkuil in de U-balk zitten. Hij zit daar dan best goed in het zicht omdat, vanwege de latten met hun openingen, de uil van buiten af door de kieren zichtbaar is. Wellicht struisvogelpolitiek, want hij zal wel denken, zolang ik niemand zie, zien ze mij ook niet. In elk geval produceert hij zijn onmiskenbare braakballen en die verzamelen we om te zien wat hij zoal op zijn menu heeft staan. Wat we nog meer zouden kunnen doen om deze kerkuil in de voor hem gemaakte kast te krijgen weten we niet.

Wij faciliteren slechts en de uil maakt zijn of haar keuze. Misschien als er een partner opduikt, die beter gewend is dan

Jonge kerkuilen

Foto Ruud Ten Braak

een U-balk in de wind, dat dan de kast als huis in bezit wordt genomen. Het begin is er in elk geval

De Kerkuil wordt geringd

Foto Rob Haan

Een partner deed wonderen

En inderdaad, juist op het moment dat de gevel van de schuur gesloopt werd om het

verweerde houtwerk door nieuw te vervangen, werd voor alle zekerheid nog even in de kast gekeken.

Wat denkt u?, 5 eieren op een vlakke houten bodem.

Oei, gauw de gevel provisorisch dichtgetimmerd in de hoop dat de kerkuilen toch door zouden gaan met het bebroeden van de eieren.

Gelukkig was dat het geval en op de vroege avond van 19 juni konden door een gecertificeerde ringer de vijf jonge kerkuilen worden geringd.

Ze zaten al goed in de veren en staan nu op het punt om uit te vliegen, dus net op tijd.

Als ze hun jonge vleugels hebben uitgeslagen zullen we de gevel zo snel mogelijk vernieuwen en dan mogen de uilen voortaan weer in alle rust eieren leggen en hun jongen grootbrengen.

In dit geval was eind goed, al goed.